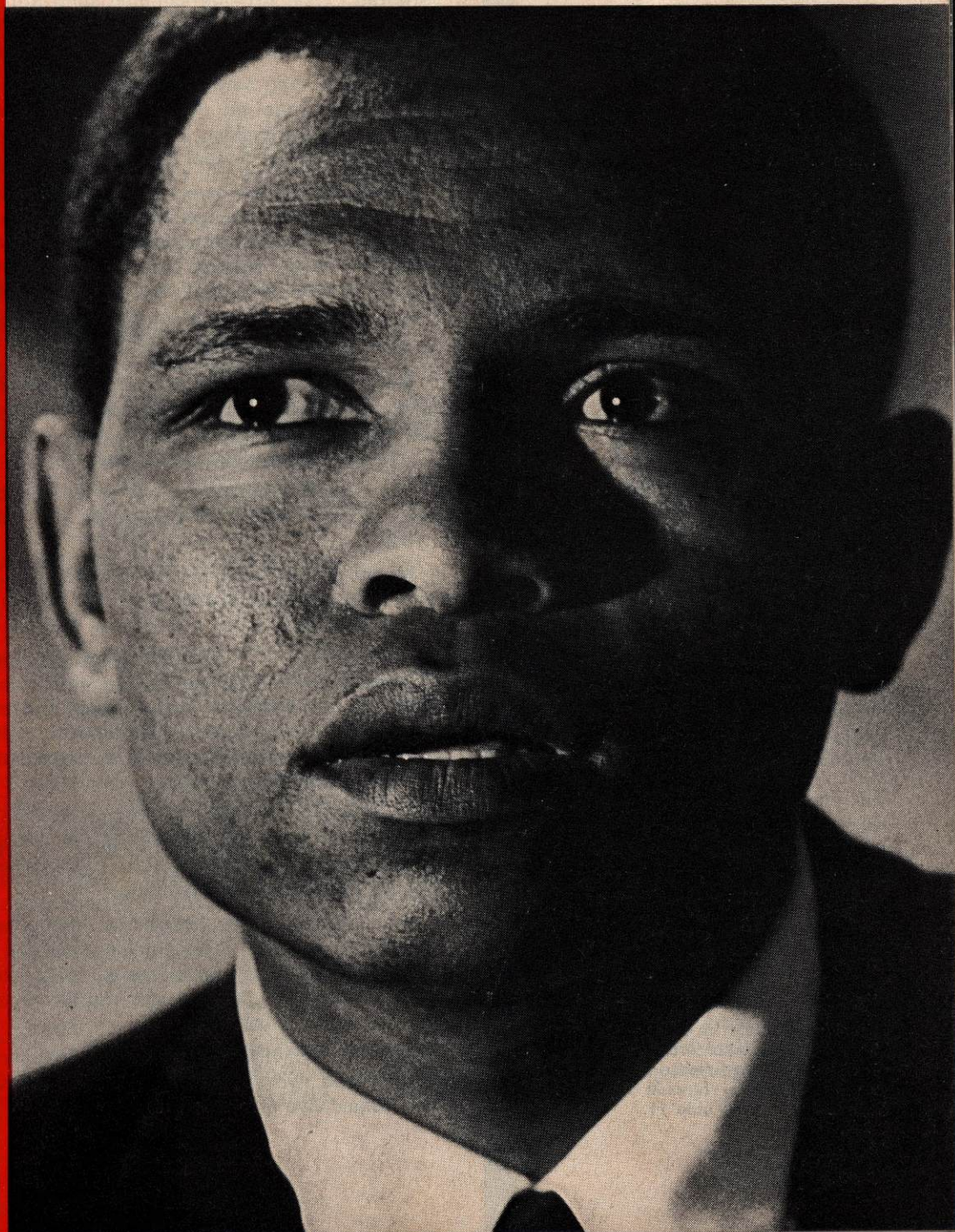

23-04-031

ny verden

TIDSSKRIFT
FOR MORALSK
OPPRUSTNING

NR. **10** 1972

EF-tertanker

Norges nei til EF har ført til selv-ransaking på mange hold. I et foredrag i Oslo Arbeidersamfunn stilte Ronald Bye, Arbeiderpartiets sekretær, spørsmålet om hvorfor så ulike syn på et politisk spørsmål kan oppstå innad i arbeiderbevegelsen.

«Jeg spør meg selv om en slik uenighet ikke egentlig skriver seg fra en mangel på ideologisk klarhet,» sa han. «Vi møtte kanskje den eneste svakhet i Arbeiderpartiets utenrikspolitikk i etterkrigsåra — nemlig mangel på ideologisk forankring.»

I Aftenposten skriver en ledende borgerlig kommentator: «Den toneangivende borgerlige verden i vårt eget og liknende land er løpt tørr for historisk bevegende idéer. Høyre er, bortsett fra en og annen ensom svale a la Langslet, idépolitisk sterilt og derfor uten kraft til å være med på å forme fremtiden.»

Det er harde ord, men kanskje sannheten om alle våre partier unntatt dem på det ytterste venstre.

Det meste av EF-debatten har vært uideologisk. En har i begge leire stolt på vår tids uovertrufne vote-getter: Appellen til egeninteressen. Og frykten er blitt brukt, enten det dreier seg om tap av sjølråderetten eller arbeidsplassen.

«En nasjon uten en ideologi er selvtillfreds og død. En nasjon med en ideologi er alltid på offensiven,» skrev Konrad Adenauer i 1960.

Meget av EF-debatten har vært defensiv. Vi mangler en fremtidsvisjon, en ideologi som driver oss til å forsøke å forme et kontinent etter det vi tror på. Og det kan bli dyrt, dyrere enn dyrtiden som SUF fører krig mot.

Demokratiet i Tyskland er en spe plante som et uforsiktig skritt, til høyre eller til venstre, kan knuse. Det engelske samfunnet er alvorlig sykt. I Øst-Europa undertrykkes enkeltmennenes og nasjoners. 1940 lærte at ingen sjølråderett hjelper hvis det går galt i våre naboland.

Jan Otto Johansens TV-programmer fra Kina sa meget om hvilken kraft en felles ideologi gir et samfunn. Her var det solidaritet! Men programmene viste også baksiden av medaljen: En nesten umenneskelig ensretting.

Den ideologi Norge trenger må hjelpe hvert enkelt menneske til å tenke selv, og til frivillig å underordne sine egne interesser under helheten. Den må skape en solidaritet som omfatter våre landsmenn både i nord og sør, i by og utkant. Og våre naboer like meget som u-landene.

Den må forandre våre motiver og holdninger. Selvsagt vil den også skape nye samfunnsstrukturer. Men det var vel ikke bare det Ronald Bye refererte til?

Mennesket — djevel eller engel?

Av Bror Jonzon

Hvor blir det av det kristne menneskesynet? Artikkelforfatteren reflekterer over hvorfor det viser seg så lite i samfunnsdebatten.

«Barn er ikke bare slemme, de er akkurat like djævelske som resten av menneskeheten. Barn virker verre fordi vi ubevisst kobler råhet og brutalitet sammen med velvoksne gangsterfysionomier.» Sitatet stammer fra Paul-Peter Heinemanns bok om mobbing: «Gruppevold blant barn og voksne». Som botemiddel mot mobbing anbefaler Heinemann «et nytt skolemiljø hvor trengselen og anonymiteten ikke lenger dominerer» — det måtte altså bety en helomvending fra de senere årenes utvikling i retning av større skoler.

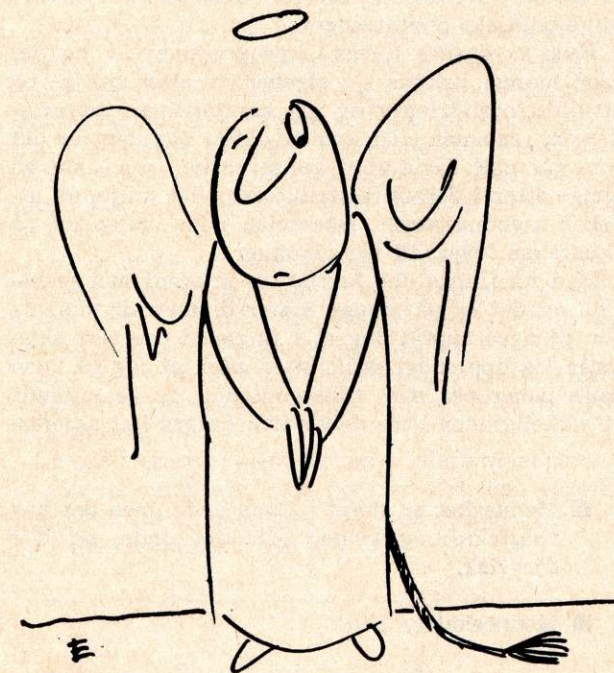
Jeg siterer ikke Heinemann først og fremst for å diskutere mobbingproblemet, men fordi boken hans hjelper til å belyse hvordan vi ofte tar med oss inn i diskusjonen om samfunnsproblemer et grunnsyn og visse vurderinger som ikke engang er oss bevisst, nemlig at *mennesket er godt*. Derfor blir vi sjokkert når seksårige barn oppfører seg som djæveler.

Spørsmålsteget ved miljøets betydning

Hvis noe går galt, *ligger ikke feilen hos mennesket* — som jo i grunnen er godt — *men i miljøet*. Måten å behandle mobbingproblemet på, er derfor å fremskaffe et nytt skolemiljø der trengselen og anonymiteten ikke dominerer. Nå kan man selvfølgelig sette et spørsmålsteget ved miljøets betydning. Dersom barnas djævelske oppførsel skyldes trengselen i skolene, så skulle barn i visse luksusskoler uten trengsel bli mer enkleaktige — hvilket som bekjent ikke er tilfellet.

Derfor søker man andre syndebukker enn miljøet: kapitalismen, kommunismen, imperialismen, fascismen, maoismen, det etablerte samfunn, de unge langhårete, politiveldet, osv.

Det som er felles i dette grunnsynet og de derav følgende vurderingene er at jeg selv, mennesket selv, i bunn og grunn er godt, og at skylden alltid

må finnes hos noen andre eller noe annet når noe går galt. Derav følger at *skyldfølelse* anses som noe skadelig som kan hemme den i og for seg gode personlighetens frie utvikling. Derfor bør den unngås i størst mulig utstrekning.

En særegen kombinasjon

Det er antagelig filosofenes og sosiologenes sak å undersøke hvor dette grunnsynet og disse vurderingene kommer fra. En slik undersøkelse ville muli-

Forts. neste side

gens vise at det menneskesyn som dominerer i de to supermaktene Sovjet og USA spiller en viktig rolle: altså en særegen kombinasjon av den amerikanske utviklingsoptimismen og den marxistiske tesen om at miljøet former mennesket.

Nå kan man spørre: hvor står vi kristne? Hva er vår menneskeoppfatning og hvilken rolle spiller den i samfunnsdebatten? Svaret er nok at vi i temmelig stor grad har akseptert det menneskesynet som er skissert ovenfor. Vi tar del i debatten ut fra våre ulike politiske oppfatninger.

Hvis vi ønsker å være «progressive» — og det gjør mange kristne — streber vi etter miljø- og strukturforandringer og gir kapitalismen, imperialismen, rasismen eller «politiveldet» skylden for det som går galt. Hvis vi er konservative, er vi ikke så ivrige etter å forandre strukturer eller miljø, og utpeker kommunismen, maoismen eller mangelen på skikkelige lover, til syndebukker.

Men nå finnes det faktisk et kristent menneskesyn, og det er på mange måter diametralt motsatt den gjengse oppfatningen. I følgende oversikt skisserer jeg opp endel skillelinjer, uten at jeg på noen måte påberoper meg fullstendighet, og vel vitende at virkeligheten bare delvis kan fanges i et skjema.

■ Mennesket er skapt i Guds bilde, men det har valgfrihet og velger ofte det onde, og blir djevelsk.

■ Mennesket er godt.

*

■ Det finnes en ond makt og et helvete. Hvis det ikke fantes, ville mennesket selv konstruere det, for eksempel slik som i Hitlers tredje rike.

■ I den grad det finnes noe ondt, er det ikke i mennesket selv. Helvete er avskaffet, nå sist av professor Ingemar Hedenius.

*

■ Mennesket trenger å omvendes, frelses.

■ Mennesket trenger å opplyses og informeres.

*

■ Informasjon er viktig og leder til et rikere og mer meningsfullt liv, men har ikke sprengkraft nok til å forandre menneskets vilje.

■ Informasjon fører til at mennesket forandrer sitt handlingsmønster: preventivopplysning leder til færre aborter, opplysning om alkoholfaren leder til minsket alkoholkonsum, osv.

*

■ Et umenneskelig miljø trenger å forandres drastisk. Det er et kristent rettferdighetskrav.

■ Et umenneskelig miljø må forandres slik at menneskets iboende godhet derved kan utvikles.

*

■ Mennesket er et subjekt.

■ Mennesket er et objekt.

*

■ Skyldfølelser kan være et viktig tegn på at noe i mennesket er galt: bekjent og tilgitt synd er byggestener til et nytt menneske og et nytt samfunn. Eller for å bruke Luthers ord: «Der hvor det er syndenes forlatelse, er det også liv og salighet».

■ Skyldfølelser bør unngås og avvikles, fordi de hindrer en fri personlighetsutvikling.

*

■ Når noe går galt, er mennesket selv ansvarlig. Eller for å anvende noen ord fra kirkens syndsbekjennelse: «Jeg arme, syndige menneske».

■ Når noe går galt, skyldes det noe annet: miljøet, strukturene, kommunismen, kapitalismen, osv.

Vi kristne kan ikke uten videre vente at en verden og et samfunn som i stor utstrekning domineres av andre vurderinger skal akseptere vårt menneskesyn. Men vi ville svikte vår oppgave og berøve verden for vårt bidrag til menneskets og samfunnets utvikling dersom vi ikke hjalp hverandre til å forme og spre vårt budskap og vår måte å bygge samfunnet ut fra det menneskesyn og de vurderinger som er spesifikt kristne.

Alternativ til vold

Av skuespillerinnen Phyllis Konstam

Redslene i München lever i meg. Det bragte tilbake hele tragedien omkring min egen familie som døde i gasskamrene. Det kalte også frem igjen legedommen fra Caux, for jeg hadde like meget vondt av tyskerne som jeg hadde av mitt eget folk. Det var grusomt at dette skulle skje i München hvor tyskerne ønsket å gjøre noe for å gi jødene litt av det tapte tilbake.

Det var ikke bare sportsfolkenes og terroristenes død som såret meg, det var den utrolige ufølsomheten hos noen sportsfolk som ble intervjuet. «Det var ikke vår skyld at dette hendte, så hva har det med oss å gjøre?» Det verste var kanskje uttalelsen fra en mann: «Jeg vinner sannsynligvis gullmedalje, så hvordan kan jeg være objektiv?»

Hva er det som skjer i verden når uskyldige menn kan myrdes så brutalt mens et stykke gull blir viktigere for enkelte enn medmenneskers skjebne? Er ikke dette sølvpengene om igjen — den korsfestede Kristus? Vi må se meget nøye på dette intermesset og ikke bare gå videre som om ingenting var hendt.

I likhet med legen som stiller en diagnose må vi se på grunnårsakene til terrorisme og vold og så finne en behandlingsmåte.

I dagens frigjorte samfunn — eller 'sivilisert samfunn' som noen ville kalle det — heter det at du kan gå til sengs med hvem du vil, du kan gjøre det du vil, ta det du vil. Og du kan myrde ditt ufødte

barn hvis du ikke vil ha det. Hva fører det til? Man dreper hvis det er noe man ønsker seg sterkt nok.

Denne bemerkelsesverdige og modige mannen Solzhenitsyn sa nylig: «Den svakelige siviliserte verden har ikke funnet noe annet til å møte angrepet fra et plutselig gjenoppstått barbari, enn innrømmelser og smil.

Menneskehetens eneste redning ligger i at enhver gjør alt som skjer til sin sak.»

Vi er redde for å se i øynene at den menneskelige natur — ugjenløst og uforvandlet av Guds kraft — i siste instans vil utløse en orgie av selvødeleggelse. Jesus Kristus, den største av alle militante, sa at den som griper til sverd skal falle for sverd. Han bragte verden de mest revolusjonære idéer, som vi ikke riktig har begrepet 2000 år etter hans korsfestelse.

La oss se på vår egen nasjon, med sin potensielle grusomhet og likegyldighet. La oss se på oss selv, på vår lyst, vår grådighet, vår selvishet. Og la oss ta fatt på *dette* i vår nasjon og i oss selv.

Den som trenger å bli annerledes, er hvert eneste menneske, fra 'venstre' og fra 'høyre', sort og hvit, jøde og kristen.

La oss være modigere og mere lidenskapelige enn de såkalte militante, som ikke er virkelige revolusjonære fordi de ikke gjør noe med ondskapens røtter i alle menneskers hjerte.

Japansk delegasjon på besøk

En gruppe på 24 fra japansk industri, de fleste av dem personalsjefer i større bedrifter, besøkte Oslo i

august. De kom fra en reise gjennom seks europeiske land, og hadde også tilbragt fem dager i Caux. Gruppen ble ledet av professor Minemura, riksmeglingsmann for de offentlige foretakender i Japan.

I Oslo ble de mottatt av vise-direktøren, klubbformannen og personalsjefen på Akers Mek. Verksted, og av direktøren i LO/NAFs samarbeidsråd.

Ved en mottakelse i MRAs hus uttrykte professor Minemura sin bekymring over at japanerne holder på å bli «economic animals» (økonomiske dyr), og pekte på nødvendigheten av en moralsk opprustning.

Tre hovne kjaker

Et brev fra journalisten Vijitha Yapa i Sri Lanka

Vi sitter på sengkanten til den unge fagforeningsmannen Srimal, som nylig ble lagt inn på sykehus med kjeven ut av ledd. Han og de to andre pasientene som er sammen med oss, er av den tøffe sorten du nødig møter på øde veier en mørk natt. Men nå er de satt ut av funksjon og ligger til sengs med svulmende kjaker.

Srimal legger planer for framtiden og vi kan knapt tro at dette er den samme mannen som kom til leiligheten vår for to og en halv uke siden.

Han var meget bitter, hadde erklært krig mot samfunnet. Atten måneder tidligere hadde han en trygg jobb i en avis. Han tok på seg kampen for bedre forhold for arbeiderne, men de 21 kravene de stilte, ble ignorert av arbeidsgiverne. Srimal organiserte en gå-langsomt-aksjon. Ledelsen beordret lock-out. Streiken fortsatte i 45 dager. Råd fra fagorganisasjonen om å avblåse og be om unnskyldning ble ikke tatt til følge. Skremsler og brutalitet ble daglig kost for Srimal. Han ble arrestert seks ganger. Til slutt fikk han sparken sammen med 800 andre.

Organisere arbeidsløse

I Sri Lanka (Ceylon) er det ingen streikekasser. Med nesten en halv million arbeidsløse er det ikke lett å finne en jobb. Srimal hadde kone og en liten datter å forsørge. Han søkte på 813 forskjellige jobber. 813 ganger fikk han avslag. Fagforeningsaktivitetene hans var blitt et stigma han måtte bære med seg i livet. Til slutt fant han noe midlertidig som kunne holde liv i familien.

Forbitrelsen grep ham, spesielt mot den offisielle fagforeningen, som han beskyldte for forræderi. Så begynte han å organisere de mange tusen arbeidsløse.

Han kom første gang til leiligheten vår til en diskusjon sammen med en gruppe unge. Et kvinnelig medlem av parlamentet, trotskyist, ledet gruppen. I tre timer ble all verdens samfunnssystem analysert og fordømt eller anbefalt.

Vi nevnte forskjellige eksperimenter omkring dette å bygge et nytt samfunn gjennom nye mennesker.

Srimal sa ikke ett ord — meget uvanlig, oppdaget vi siden. Men én historie traff: Anton fra Danmark fortalte om hvordan han ble narkoman, og hvordan han siden ble kurert. Neste kveld satt Srimal ved siden av oss og så MRA-filmen «Det hendte i Rio» i St. Thomas College. Midt under filmen spurte han en av oss:

- Drikk du?
- Nei.
- Røker du?
- Nei.
- Jeg gjør begge deler.

Slutt på samtalen.

Ikke en dråpe

I fire år hadde han ikke kommet én kveld edru hjem. Men etter filmen bestemte han seg for at han ikke skulle drikke mer, ikke en dråpe. «Hvis Anton kan kutte ut sin narkotika, kan jeg slutte å drikke,» sa han. «Dere kan fortelle alle at Srimal er blitt kvitt sin verste uvane.» Hans kone var lykkelig. Begge er katolikker. For henne var dette svar på bønn. Srimal begynte også å stå opp tidligere om morgenen, vaske sine egne klær og gå til torget for henne.

Vi inviterte ham til en MRA-konferanse på en kokosfarm over weekenden. Kona rådet ham til å dra, men han bestemte seg for å reise med noen venner et annet sted.

Da hendte det noe uventet. Han snublet på vei ut av en buss, og slo kjeven ut av ledd. Men den humoristiske sansen var der enda: «Kanskje Vårherre var redd for at jeg skulle begynne å drikke igjen. Nå har han tatt meg under 6 ukers forvaring,» sa han.

En av de andre pasientene heter Joshiya. Tettbygget, med kraftig mustasje. Han knivet ned en mann i fylla, tilbragte 6 år i fengsel og kom ut for 2 1/2 måneder siden. Han drakk seg full igjen, kranget med en uvenn, som gikk løs på ham med et sverd. Ett slag på kinnet — fem tenner ut. «Når jeg er full, vet jeg ikke hva jeg gjør,» sier Joshiya. Han havnet i senga ved siden av Srimal, som fortalte

ham om sine egne erfaringer og beslutninger. De pratet så lenge at nattsøster kom og trillet Joshiya et annet sted. Men et frø var sådd.

Budhisten Joshiya bestemte seg for å slutte å drikke. Dessuten ville han ikke lenger legge skylden på sin motstander, men innrømme for retten at det var han som begynte. Han vil begynne et nytt liv.

Srimal og Joshiya er blitt venner, og oss overrasket han en pose mangofrukt som han hadde bedt sin kone ta med til oss.

Men enda viktigere er det at Joshiya har begynt å interessere seg for mannen i nabosenga. Denne karen arbeider i helserådet. De fire slåssbrødrene som gikk løs på ham, har sannelig fikset utseendet hans! Han ville slå dem ihjel. Joshiya snakket med ham. Og mannen kom til at han ikke skulle utføre jobben selv, men få det 'arrangert'. Men nå lover han å gi opp mord-planene helt og holdent.

Tiden på sykehuset har gitt dem alle en sjanse til å tenke. Vi besøker denne 'avdelingen for hovne kjaker' hver dag. Det ligger bunker av MRA-litteratur ved Srimals seng. Langsamt begynner han å se sin andel i den tragiske streiken i et nytt lys. Hele tenkningen hans er i ferd med å forandres.

Lære å lytte

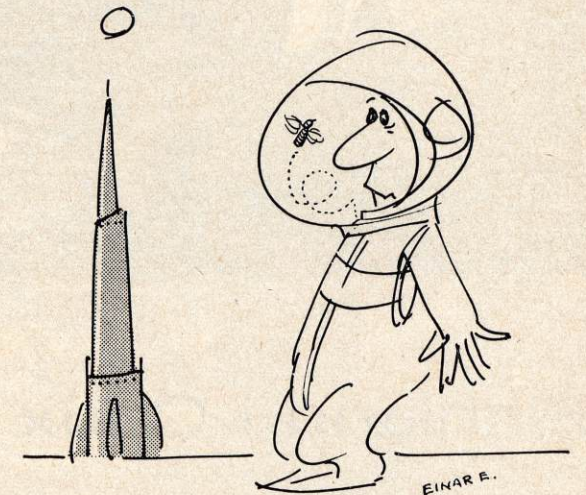
En ny Srimal er blitt til. Full av nytt håp legger han konstruktive planer om hva som kan gjøres med arbeidsløsheten i Sri Lanka.

Kjeven hans er operert, så nå kan han ikke åpne munnen. Han skriver det han har å si og store taler seg selv utelukket de neste seks ukene. For første gang er det mulig for kona hans og oss å si noe til ham. Det humrer han over selv. Det er atskillig lettere for ham å lytte, og han har skrevet ned tre punkter:

- Å være ærlig med sin kone,
- Å gå til skrifte for første gang på ti år («Det vil ta tid»)
- Å bygge opp en ny atmosfære på kontoret.

Deretter ba han oss vise «Det hendte i Rio» for hele avdelingen. Det var en uforglemmelig aften. Historien er bare begynt.

26 tegninger i bokform

Utsyn heter en liten og elegant bok som i disse dager kommer rett fra trykken. Den består av 26 humoristiske og ideologiske skisser utført av Einar Engebretsen. (Hans tegninger har fra tid til annen dukket opp blant det ofte litt mer seriøse stoff i *Ny Verdens spalter*.)

Einar — som signaturen lyder — er født i Bærum i 1925. Diplomutdannelse ved Statens Håndverks- og Kunstindustriskole. Han har hatt tegninger i tidsskrifter og dagsaviser i inn- og utland, blant annet i det sveitsiske vittighetsblad *Nebelspalter*.

Utsyn har 32 sider. Boken er trykket i to farger på et solid, godt papir og egner seg for eksempel utmerket til julegave!

Ikke minst prisen er tiltalende: Den rikholdige lille boken koster kr. 5,-.

Den svart-hvite boken

For dem som leser engelsk vil vi samtidig anbefale den lille «håndboken i revolusjon» *The Black and White Book* fra Blandford Press, London, som har vært meget omtalt i våre spalter tidligere.

Prisen er også der kr. 5,-.

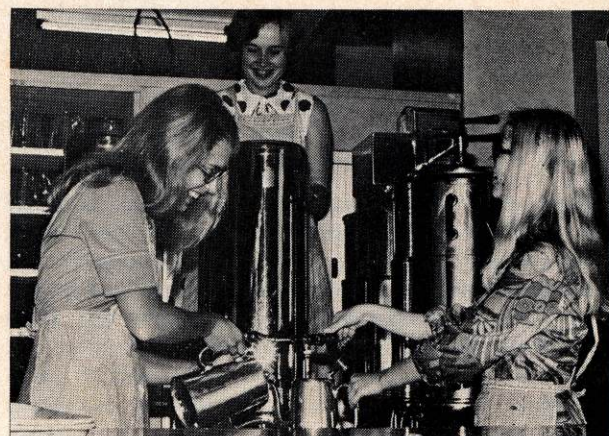
Den svart-hvite boken kan for øvrig snart skaffes på tysk.

Til venstre: Professor Kullervo Rainio fra den finske riksdagen (t.v.) i samtale med en kollega fra Tyskland, Adolf Scheu (SPD) og Japie Basson fra Sør-Afrika (lengst t.h.). Sistnevnte representerer opposisjonen i sitt hjemland og er «utenriksminister» i skygge-kabinettet.

Finnland i Caux

Til høyre: Verdens beste kaffe. Sirkka-Liisa Lindberg, Eeva-Kaarina Päiväläinen og Carita Lindgren fra Finland passer kaffemaskinene. Med sine Kalevala-sanger og finske folkeviser gjorde de Finland levende for konferansens deltagere fra mange land.

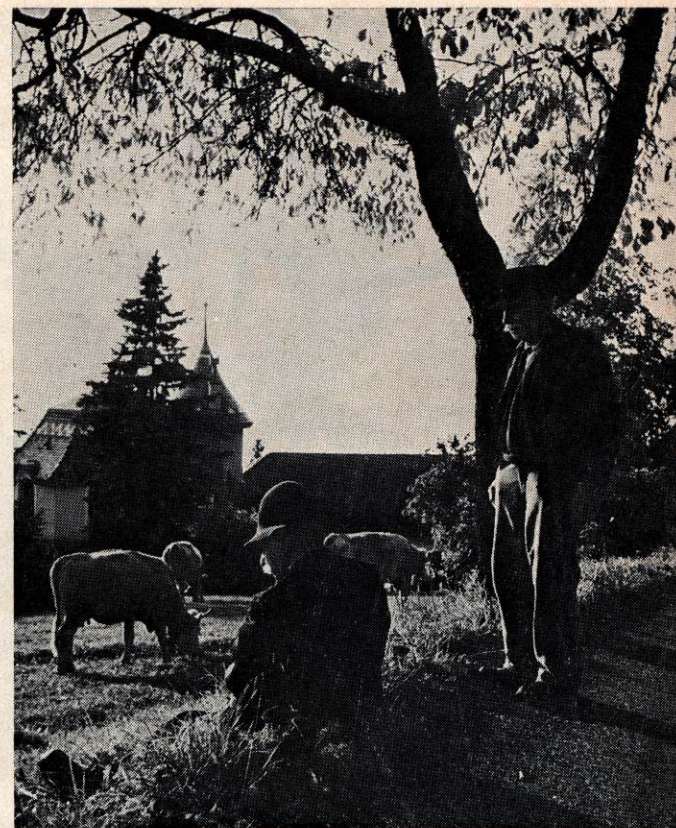
Til venstre: Riksdagsmann Antero Salmenkivi besøkte konferansen sammen med sin familie tidlig på sommeren. Han omtalte splittelsen som gjør seg gjeldende i det finske samfunnet og hevdet at nøkkelen til enhet er å finne i Caux. «Her ser man i praksis at mennesket kan bli annerledes.»

Oppbrudd

Sommerens verdenskonferanse i Caux er slutt. 2.400 mennesker fra 72 forskjellige land har tatt del. Konferansens tema: «Hvordan skaper vi et uselvvisk samfunn?» har gitt perspektiv til samtaler og planlegging. På disse sider gir vi noen sisteinntrykk fra konferansen.

Men livet i landsbyen Caux går videre. Bildet til høyre er knipset i slutten av september utenfor konferansesenteret. Brødrene Wicky fra en gård i nærheten holder øye med kuene som vender hjem fra sine beiter i Alpene.

Neste gang portene åpnes i Caux er til en jule- og nyttårskonferanse fra 23. desember til 7. januar.

Jean Rey: „Det er her vi finner Europas bestemmelse“

«Europa står foran et stort eventyr,» sa den tidligere presidenten for Europa-kommisjonen, Jean Rey, i en tale i Caux.

«Det er vesentlig at alle innser at dette nye Europa først og fremst er et samfunn og ikke et marked», sa Rey videre. «Dets grunnvoll er i første rekke ikke økonomisk, men åndelig. Dets opprinnelse var forsoning, en slutt på århundrers dyrisk, idiotisk myrderi.

Vi har brukt for mye tid de senere år til å drøfte våre nasjonale særinteresser. For lite er blitt sagt om hva vi europeere bør gjøre for resten av verden.

Vi kan ikke lenger gjemme oss bak skjortene til et generøst Amerika. Når noe går galt ett sted i verden kan vi ikke lenger skylde på økonomiske vanskeligheter, på Kina eller noe annet land. Nå er vi selv ansvarlige.

Om vi noensinne skulle tape Europas bestemmelse av syne, så er det på dette sted, Caux, at vi blir minnet om den igjen».

Et lite pedagogisk eksperiment

Mens politikere på verdenskonferansen konfererte om Middelhavsområdet og la planer for det nord-amerikanske kontinent, var over hundre barn beskjeftiget andre steder i Caux. Mange av konferanse-deltagerne hadde tatt familien med seg, og for barna var det et eventyr å være med på sports- og underholdningsprogrammene som var arrangert. Men livet er ikke bare lek — barna tok sin del i konferansen, og en kunne tydelig se hvor de frydet seg over å arbeide i kjøkkenet eller delta på møtene. Barnehage for de aller minste manglet heller ikke. Den var plassert oppe på det rolig tilbaketrukkne Grand Hotell og var et eksperiment for seg. Her ble det snakket seks forskjellige språk, og deltagerne skiftet ettersom foreldrene kom og reiste. Program-

met måtte derfor legges opp hver dag på ny — etter alder, språk og antall barn.

Vanskelighetene er springbrett

«Visse grunnregler måtte til,» sier Monica Flütsch, daglig leder av barnehagen. «Jeg ville oppnå at barna vennet seg til en daglig rytme, så de kunne finne ut hva de skulle gjøre uten lange forklaringer hver gang. Et barn vil ikke kunne forstå hvorfor det får lov å gjøre noe i dag, som i morgen plutselig er forbudt. Man hjelper barna ved å være konsekvent, og man kan også forlange mer av barn enn mange tror.

Det slår meg for eksempel ofte hvor galt det er når foreldre vil beskytte sine barn mot alle vanskeligheter. Vi må alle lære å gjøre problemene om til springbrett for nye muligheter og løsninger.

Det var virkelig overraskende hvor sjelden jeg måtte gripe inn i stridigheter mellom barna. Nettopp fordi flokken var så sammensatt og egenartet, måtte barna lære å ta hensyn til hverandre.»

Kokekurs for mini-kokker

På kjøkkenet var tjue smårollinger fra seks forskjellige land beskjeftiget med å lage mat til ca. 200 mennesker. En svart kvinne fra Sør-Afrika sa mens hun sto og så på dem: «Jeg skulle ønske mitt folk kunne lære å samarbeide som disse.»

«Imidlertid gikk det ikke alltid like glatt med samarbeidet,» sier Ami Zysset fra Sveits, som var ansvarlig for kokekurset. «I begynnelsen dannet det seg klikker, og straks kom misunnelse og sjalusi inn i forholdet. Men vi erfarte at det er tre forskjellige måter å arbeide på. For meg ligger det fristende nær å diktere barna hva de skal gjøre. Barna synes det beste er at alle får gjøre hva de vil. Men resultatet blir lett kaos, for alle vil gjøre det som er morsomst. Da vi besluttet å være stille et øyeblikk og tenke over hva hver enkelt skulle gjøre, fungerte samarbeidet forbausende godt. Som regel fordelte barna seg på de oppgavene som skulle utføres, og spesialvennskap som alltid stiller andre utenfor. «Jeg har lært at det er viktig å være verdifullt opp av seg selv.»

«Det er ikke bare vi som har noe som er verdt»

På spørsmål om hva hun hadde lært av kokekurset svarte en liten norsk pike: «Det går jo an å forstå hverandre, selv om vi snakker forskjellige språk. Vi forstår liksom med følelsene.» En tiårig sveitsisk pike uttrykte det slik: «Jeg har lært at det ikke bare er sveitserne som er verdifulle, men at mennesker fra andre land er like mye verd.»

Samvittighetskrig

Sommerens konferanse har fått bred dekning i sveitsisk presse, med over femti artikler og meldinger. Et besøk fra Sør-Afrika, av omkring 30 svarte, mulatter og hvite, vakte særlig interesse. Sjefredaktøren i Zürich-avisen VATERLAND påpekte på første side det bemerkelsesverdige i at en slik gruppe overhodet var sammen og kunne utveksle meninger.

Fra plattformen i Caux ga gruppen en appell til Sør-Afrika om å «vise verden et eksempel på samarbeid, gjensidig forståelse og enhet».

Japie Basson, en av lederne i opposisjonen og «utenriksminister» i Sør-Afrikas skyggekabinett, satte fingeren på det svake punkt i politikernes planer generelt: «De slår feil fordi vi tilpasser dem de fordommer som er der.»

«Hver gang man setter seg ned for å utarbeide en politisk løsning til et spesielt problem, finner man at løsningen må formes etter dette fordomsmonstret,» sa Basson. «Man må bruke ufornuft istedet for fornuft. Resultatet er hver gang at det som skulle være en løsning, ikke er det. Derfor forekommer det meg både logisk og rasjonelt at menneskenes tenkning og holdning må forandres først, i samsvar med de idealer vi møter her, hvis det skal bli noen reell løsning på våre menneskelige problemer.»

Basson hadde også notert seg «realitetene i Caux». «Det er ingen tvil om at dette er de eneste forente nasjoner hvor nasjonene virkelig forenes. Det gjelder ikke bare forskjellige nasjoner men forskjellige folkegrupper fra samme land.»

Sekretæren for det største partiet blant Sør-Afrikas 2 millioner mulatter (farvede), Peter Swartz, oppfordret til «en samvittighetskrig for å bringe forandringer i Sør-Afrika». Han talte om behovet for et ærlig lederskap. «Jeg har bebreidet kirken for å være ineffektiv og redd for å synge ut mot urettferdigheten,» fortsatte Swartz. «Men vi har alle feilet ved at vi ikke har stått klart fram.»

To dager tidligere hadde Swartz framført en unnskyldning for mulattenes «likegyldige holdning overfor de andre rasene». «Likegyldighet er til og med verre enn rasefordommer,» sa han. «Jeg ber mine afrikanske venner om unnskyldning for de sår som denne holdningen kan ha forårsaket. Vi har samme land og vi har en felles oppgave i å gjøre Sør-Afrika til en nasjon for alle, uavhengig av rase eller farge.»

«MRA i regjeringen»

Kirkeministeren i fokus

Et intervju i *Vårt Land* med den nye kirke- og undervisningsministeren Anton Skulberg har vakt oppmerksomhet i pressen forøvrig. I intervjuet sier statsråden innledningsvis at det ville være uriktig å forbigå hans opphold i Caux i sommer når man vil plassere ham i kirkebildet og som politiker.

«Mitt besøk på Moralsk Opprustnings konferansesenter i Sveits var avgjørende for meg både som menneske og politiker, uttaler stortingsrepresentant Anton Skulberg til *Vårt Land*...

— *Hva var det så som skjedde i Caux?*

— Jeg deltok i en parlamentarisk kongress sammen med Johannes Østtveit fra Kr.F. Man drøftet der hvordan man kan håndtere politiske problemer i etisk lys, ut fra mange forskjellige forhold og på forskjellige kanter av verden. Det ble påvist at det er mulig å finne fram til almenngyldige holdninger.

Og dr. Skulberg vet ikke noen bedre måte å verbalisere disse holdningene på enn gjennom de fire absolutter, vel kjent fra Buchmans tid: absolutt ærlighet, kjærlighet, renhet og uselvishet.

— *Men går det an å være absolutt ærlig i politikken?*

— Det er ytterst farlig å slå av på kravene til ærlighet. Politiske problemer må sees i sin moralske sammenheng, og vi får heller spørre: kan vi makte å oppnå slik ærlighet? Jeg innrømmer at sett bare på menneskelig bakgrunn er det neppe mulig. Vi trenger hjelp.

— *Men det må da være enda verre å praktisere absolutt kjærlighet?*

— Ikke verre i politikken enn andre steder...

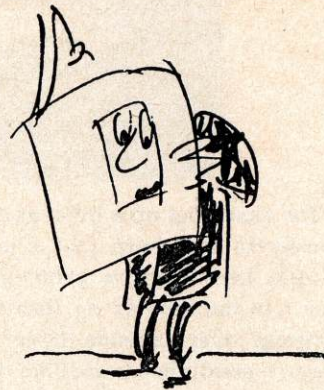
Blant de saksområder som vil oppta statsråden mest, nevner *Vårt Land* loven om gymnaser og om lærerutdanning. *Arbeiderbladet* er blant de aviser som fanger opp denne opplysningen. Under overskriften «MRA i regjeringen» skriver avisen på lederplass:

«Den nye statsråden er en meget sterk tilhenger av MRA. Seinest i sommer besøkte han MRA-sentret Caux i Sveits, hvor han mottok avgjørende inntrykk både som menneske og som politiker...

Mot denne bakgrunn vil Skulberg — som landets kulturminister — ta skolelovens formålsparagraf om den kristne tro meget alvorlig. Han vil også overvåke massemediene, og ta spørsmålet om klare normer for NRKs virksomhet opp til omfattende vurdering, sier han.

Så vi får foreløpig bare vente og se.»

klippet

Verdt å tenke på

Enkelte mennesker er besatt av tanken på den neste tingen. De er som hvite mus i et roterende bur. Det blir mye bevegelse men ingen kurs.

Mange gode saker begynner med en kampanje, fortsetter i en komité og ender i kollaps. Den glemte faktoren er forvandlete liv.

Frank N. D. Buchman.

Vi kom i vanlig stil, med skriveblokken i den ene hånden og skepsisen i den andre — og ble møtt av nyhetene om katastrofen i München. Man hadde vel aldri tvilt på at verden ikke just er som den bør, men i det øyeblikket følte man seg stilt overfor et uuttalt spørsmål: «Er du nå klar over at man faktisk behøver å forvandle mennesker?»

Hvordan skal man da forandre verden? Det er intet mystisk ved den saken, ifølge Moralsk Opprustning. Først erkjenner man at feilen kan finnes hos en selv, ikke hos andre. Så slår man seg ned, stille og rolig, og spør etter Guds ledelse. En av våre favoritt-humorister sier at han aldri titter på seg selv, for han liker ikke skitne bilder, men en slik selveksponering har beviselig fungert for utallige tusener moralsk opprustere.

Fra en artikkel om Caux av signaturen Atticus i *Sunday Times*, London, 10.9.72.

Kort nytt

BÅSTAD

En konferanse for alle som er interessert i å gi kunsten et nytt åndelig og ideologisk innhold, er berammet til den sørsvenske byen Båstad i dagene 24. til 26. november. Initiativtageren er den kjente svenske kunstner Valdemar Lorentzon.

ETTER MÜNCHEN

«Idrettsmenn som folkeforsonere» er Conrad Hunte visjon for sine kolleger verden over. Hunte, som var viseskaptein på det vestindiske cricketlandslaget og ble berømt for sitt rene og offensive spill, sa: «Hendelsene i München viser at idrettsfolk må se enger enn bare til medaljene. De må satse på å få istand en dyp forsoning mellom nasjoner. Splittelse blir ikke borte bare gjennom å bringe nasjonene sammen. Det trengs en virkelig hjertets forvandling. Idrettsmenn som har kastet av seg sin bitterhet, kan hjelpe politikerne til å finne rettfærdigere løsninger mellom nasjonene.»

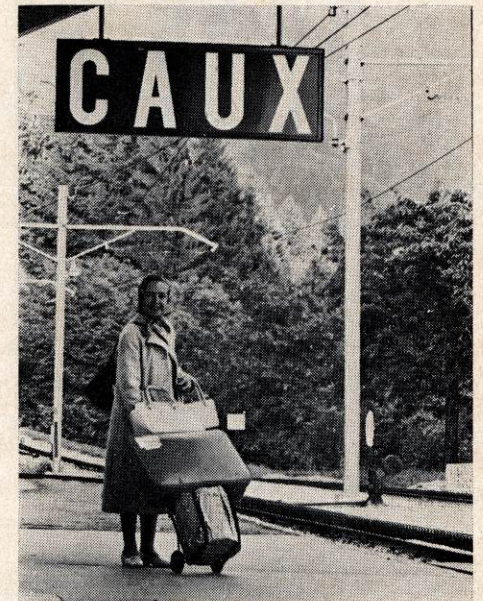
«Vi trenger en visjon for verdens minoriteter,» la han til, «slik at de blir mer opptatt av sine ansvar enn av sine rettigheter og privilegier.»

FRANKFURT

Den årlige bokmessen i Frankfurt har i år samlet 5000 forleggere fra hele verden. Den tyske utgaven av «Den sorte og hvite boken» blir lansert under messen og en tysk kristelig ungdomsorganisasjon har påtatt seg å selge den. Førsteopplaget er på 30.000. Den samme ungdomsorganisasjonen samlet for et år siden inn 400.000 kroner til byggingen av sentret i Panchgani, India.

TAKK TIL STORBRITANNIA

Seks unge indere har i et brev til Londonavisen *The Times* takket engelskmennene for deres raske beslutning om å ta imot asiatene fra Uganda til tross for at de selv har stor arbeidsløshet. De skriver: «Deres regjering har vist virkelig storhet ved å holde tidligere løfter og gjennom å kjempe for at disse menn, kvinner og barn skal få en human behandling. Det moralske ansvar som britiske ledere har vist, er oppmuntrende på en tid da minste motstands lov og nasjonale særinteresser har blitt ledestjerner for politiske beslutninger i mange deler av verden.»

Naturalia kan også medbringes! Omkostningene for konferansene i Caux blir dekket på ymse vis, bl.a. ved gaver i form av matvarer fra bondene i distriktet. Den unge damen på bildet bidrar på sin måte: hun har tatt med seg en 30-kilos butt honning, med tog og båt hele veien fra England.

HVOR PENGENE KOMMER FRA...

En sveitser talte på et møte i Caux om sveitsernes hellige ku, kapitalen. «Vi gir iblant av vår rente men aldri av kapitalen. Nylig fikk jeg en arv. Min første tanke var å sette den inn i vår bedrift. Renten skulle senere gå til Moralsk Opprustning. Men innerst inne visste jeg at jeg skulle gi hele kapitalen. Det skjedde også. Senere har jeg kunnet gi enda mer og har likevel hatt nok til meg selv.»

CROSS ROAD

Den nye versjonen av Cross Road, som canadieren Gordon Marsh har instudert, spilles på Westminster Teater til 25. november, da den avløses av «Give a Dog a Bone». I februar kommer en ny og dagsaktuell revy som nettopp er skrevet.

DEN LILLE SVART- HVITE

THE BLACK AND WHITE BOOK
— en håndbok i revolusjon
Bare kr. 5,-

Kan bestilles fra
Moralsk Opprustning
Boks 3018,
Oslo 2

For kr. 30,- kan De holde
Dem underrettet hele året
om Moralsk Opprustnings
verdensomspennede arbeid.

NY VERDEN

Sophus Lies gate 5

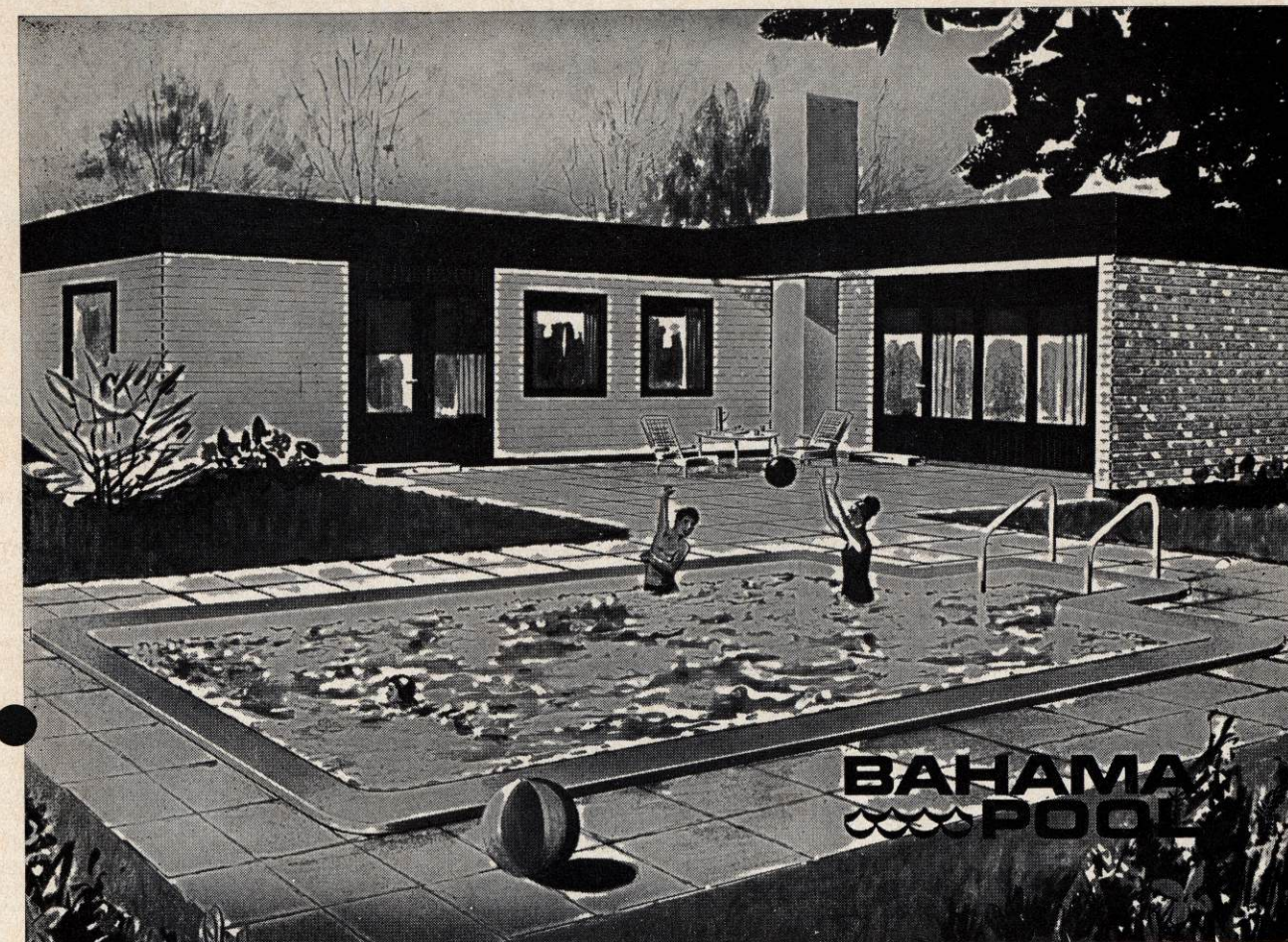
Oslo 2

Postgirokonto 125 79

For studenter og skoleung-
dom: kr. 15,- pr år.

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

**A
S SABA**

Exklusiv swimmingpool i glasfiberarmerad plast (6–8 mm väggjocklek) **13.800:-**

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, bräddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13.800:— kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms.)

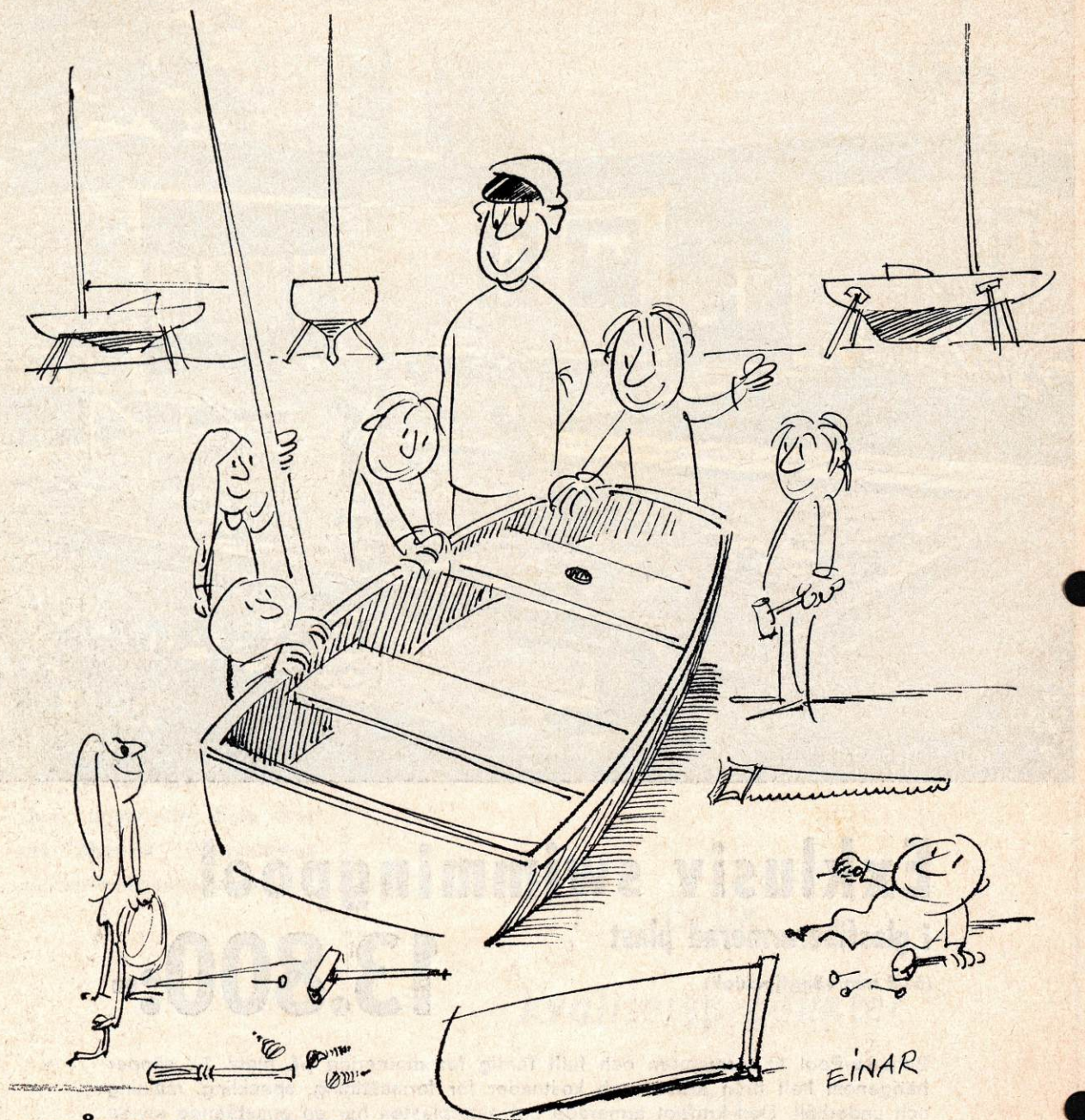
Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel. 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådspør

Båt-PONTUS

Gøteborgs

Frihavn

Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS